Kódszám:

Državni izpitni center

M 0 8 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai esszé (700–1000 szó)

2008. május 6., kedd / 150 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme 700–1000 szó. Összesen 50 pont érhető el.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írjon olvashatóan, ám ne csak nyomtatott nagybetűkkel! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét nulla (0) ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, ám azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

értekező esszé	elemző-értékelő esszé

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2008

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

MELLÉKLET A B) CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

»Majd alszol megint. Van elektrosokk meg altatókúra, meg hipnózis, mindenféle van, csak ez nincs. Nem szereted te azt a nőt, csak éppen történt köztetek valami.« »Történt – felelte Caesar, és elcsodálkozott rajta, végre milyen világosan érti már. – Lehet, hogy én egész életemben féltem valamitől, Johanna? Lehet, hogy ő az első, aki mellett megszabadultam a félelemtől? Johanna csóválta a fejét (…)

»Ha valaki a mi családunkban nem tud kikászálódni egy hálóból, nem tekeredik bele még jobban, nem kapkod méltatlanul, hanem széttépi, akármi legyen is az ára, elintézi az ügyét méltósággal. Legyünk praktikusak, Rolly. Ha el tudsz mellette aludni, akkor, ha irritál is a lénye, én is azt mondom, hálj vele olykor. Ígérj neki pénzt, adj is neki, adj neki mindent, amit kér. Ha neki nem kockázatos másutt éjszakáznia, alhatik akár itt nálad is (…). Szegény fiam. Egy fél év múlva szégyellni fogod, hogy ki tudtad mondani azt a szót: házasság.« Caesar fáradt volt, feszült, nem vágyott vitára. Aludni szeretett volna, de érezte, okosabb, ha le se fekszik, ha be se veszi a port, akkor legalább nem dühíti, hogy nem hat. Johanna ócska lemeze már szinte recseg, igazán elzárhatná ezt a lelki gramafont. Hagyja már békén, úgyis elveszi. Elvenné az ördögök öreganyját is, ha azt garantálná, hogy úgy alszik mellette, mint az egészségesek. Annánál nem kell ilyen érvekkel agitálnia magát: véletlenül szereti.

Tudta a házmesternétől s később az imitációktól, melyik nap érkezik haza, várta, jelentkezik-e. Nem jelentkezett, megint csak neki kellett utánamennie, megvárta zárás után a bulváron, ott leste egy eszpresszó teraszán, mikor lép ki. Egyedül jött, lesülve, csillogó volt, majdnem szép, és egyáltalán nem örült neki. Azt mondta rosszkedvűen, azt remélte, a viselkedéséből magától is megérti, hogy vége. Ha nagyon akarja, azért persze jöjjön fel, ne bámuljon itt rá, közfeltűnést keltve a bulváron, de ne maradjon sokáig, mert neki más programja volna. Hogy mit felelt neki, azt később nem tudta rekonstruálni, nyilván úgy beszélt, ahogy a fuldokló csapkod, liheg, kiáltozik. Emlékfoszlányok maradtak benne, mintha mindent ígért volna neki, csak maradjon mellette, és Anna nem is felelt volna erre, ő meg egy lélegzettel, miután már össze-vissza hadart mindent, kimondott volna egy mondatot, ami után már nem lehetett tovább beszélni, csak várni, mi lesz a válasz: hát ha ez mind nem elég, akkor elveszi feleségül.

Addigra már otthon voltak az asszonynál, és Anna megcsókolta. Gyereket csókolnak meg így, Uraim, Ezredes Úr, ilyen szelíden, ahogy őt, tüstént el is engedte utána, épp csak barackot nem nyomott a fejére. Caesar holtfáradt volt, agyonnyúzott, de alig tíz perccel azután, hogy ott ült mellette, érezte, oldódik belőle a görcs, a merevség, a porokkal is szelídíthetetlen, rettenetes figyelem. A világ legkomikusabb lánykérése volt, mert utána tüstént és szaporán ásítoznia kellett, Anna elnevette magát, megbökte egy ujjal, akkor meg hanyatt dőlt a rekamién, az asszony rádobott egy plédet. »Nem baj?« – kérdezte, de már torlódtak a nyelvén a hangok, Anna csak nevetett megint, azt mondta, nem, s hagyta, hogy összehúzódjék, és elaludjék végre. A telefont, mint később kiderült, Johanna vette fel, rossz volt végiggondolni, milyen lehetett ez a beszélgetés, ami eredményeképpen a nővére megtudta, hogy Caesar alszik, ne várja haza, mert olyan állapotban van, hogy ő ugyan fel nem költi.

Szabó Magda: A szemlélők (részlet)
Európa Könyvkiadó, 2004. 186–188.

Üres oldal

Az alábbi két esszé közül válasszon egyet, majd választását jelölje x-szel a táblázatban!

A) Kötések és szakítások

(Értekező iskolai irodalmi esszé Szabó Magda A szemlélők és Graham Greene A szakítás c. regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a regények témáját és az elbeszélésmódok legfőbb közös jellemzőjét!
- Mutassa be a két női főszereplőt, hasonlítsa össze társadalmi karakterüket!
- Vizsgálja meg párkapcsolataikat, elemezze a szakításhoz vezető belső konfliktusukat!
- Fejtse ki véleményét a hősnők sorsmeghatározó döntéséről!

B) "Tudnál-e engem uj világra hozni... " (József Attila)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Szabó Magda A szemlélők című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Összegezze az előzményeket, ismertesse a részletben alkalmazott írói elbeszélésmódot!
- Mutassa be a regény ismeretében a részlet szereplőit!
- Vizsgálja meg a megjelenített álláspontokat, fejtse ki, mi motiválja azokat!
- Vonatkoztassa a dolgozatcím üzenetét a főszereplők magatartására, fejtse ki véleményét a hősnő döntéséről!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!